A Budai krónika hasonmás kiadása – könyvbemutató

2023/05/26

2023 pünkösdjének vigíliáján ünnepeltük az első Magyarországon nyomtatott könyv, a *Chronica Hungarorum* kiadásának 550. évfordulóját. A jeles jubileum alkalmából megjelentetett latin nyelvű fakszimilét 2023. május 27-én mutattuk be a közönségnek.

[1]

2023 pünkösdjének vigíliáján ünnepeljük az első Magyarországon nyomtatott könyv, a *Budai krónika*, azaz a *Chronica Hungarorum* kiadásának 550. évfordulóját. A magyar nyomdászattörténet első kötetét 1473 pünkösd előestéjén fejezte be Hess András.

A jeles jubileum alkalmából az OSZK újra megjelentette a gyűjteményében őrzött példány latin nyelvű hasonmását, kiegészítve a magyar revideált fordítással, egy, a mű történetéről szóló, átfogó tanulmánnyal és egy részletes angol nyelvű ismertetővel. **A fakszimilét 2023. május 27-én mutatta be a nemzeti bibliotéka.**

A könyvbemutatón Rózsa Dávid, az OSZK főigazgatója elmondta: „Örömteli, hogy az OSZK szakemberei magas színvonalon juttatják el mindenkihez az intézmény falai között található örökséget. Az értelmezések jelenléte módfelett szükséges ahhoz, hogy a nemzeti könyvtár a magyar kulturális örökséget minden generáció számára szakértelemmel szolgáltassa. E küldetés szép eredménye a ma bemutatott *Budai krónika*, amely a korábbi szövegkiadások után újraértelmezi magyarságunk fontos időszakát. A mostani fakszimile latin, magyar és angol nyelvű kísérőköteteivel együtt tág nyelvi horizonton válik hozzáférhetővé. A szakemberek a nyomdai előkészítés és az anyagválasztás során arra törekedtek, hogy részleteiben is valósághű, autentikus kiadás készüljön, visszaadva az eredeti kötet élményét.”

Szóllás Péter, a Kulturális és Innovációs Minisztérium Könyvtári és Levéltári Főosztályának vezetője beszédében kiemelte: „Eleinket, mostani önmagunkat és könyvkultúránkat is ünnepeljük a *Budai krónikával*. A kötetbe szőtt, eredetileg önálló elbeszélések alkalmat adnak arra, hogy magyarságunkról gondolkozzunk, hiszen történeteink összessége jelenti kultúránk alapkövét. Nemzeti önazonosságunk csírái ezek a történetek, amelyeket jó újraolvasni. A *Chronica Hungarorumba* épített történetek és az elmúlt évszázadok eseményei történeti ívet alkotnak, amiben ott rejlik kulturális javaink átörökítése a következő generációnak."

[2]

1802
BIBLIOTHECA
NATIONALIS
HUNGARIAE
BEVEZETÉS
ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR

[3]

NATIONALIS
HUNGARIAE
BEVEZETÉS

[4]

[5]

A rendezvényen Szabó Sipos Barnabás színművész részleteket adott elő a *Budai krónikából*, Farkas Gábor Farkas művelődéstörténész Hess Andrásról tartott előadást, majd a kötet alkotóinak és Borsa Gedeon irodalomtörténész tanítványainak kerekasztal-beszélgetését hallgathatta meg a közönség.

A Budai krónikáról [6]

„Finita Bude anno Domini MCCCCLXXIII in vigilia penthecostes: per Andream Hess” – befejeződött Budán az Úr 1473. esztendejében pünkösd előestéjén Hess András által. A *Budai krónika* utolsó mondatával kezdődik a magyar nyomdászat története. A Chronica több önálló történeti mű összeolvasztásából létrejött szövege 14–15. századi kódexekből maradt ránk. A kötet egyedülálló az európai művelődés és tipográfia történetében, ugyanis nem ismerünk több példát arra, hogy egy azonos kultúrkörbe tartozó népesség a saját történelmét örökítse meg első nyomtatványában, az ősnyomdák első munkái között inkább latin nyelvtanok, kalendáriumok, praktikus kiadványok szerepeltek.

A *Chronica Hungarorum* feltételezhetően kétszáz-kétszázötven eredeti példányából mindössze tíz maradt fenn [7] a világon, e köteteket Szentpétervártól Princetonig a világ híres könyvtáraiban, Magyarországon könyvtárunkban és az ELTE Egyetemi Könyvtárban őrzik. A magyar nemzeti bibliotéka példánya [8] teljes, és napjainkig mindössze kétszer készült hasonmás kiadás róla: 1900-ban [9] és 1973-ban [10].

[11]

[12]

Az 550. évforduló alkalmából az OSZK Farkas Gábor Farkas művelődéstörténész és Varga Bernadett irodalomtörténész szerkesztésében, valamint Schöck Gyula jeles magyar könyvművész gondozásában jelentette meg a művet a jubileumi évszámnak megfelelően 550 példányban [13].

[14]Ebből 350 **bibliofil példány** gépi kötéssel, borítóján – Hess András betűinek felhasználásával – arany prégnyomással a kísérőkötettel együtt míves fatokba került. A 200 **gyűjtői példány** fatáblás kézi kötéssel, az elő- és a hátlap – egy korabeli borítóról vett vésetminta felhasználásával – vakdombor nyomással készült.

A hasonmás kiadás a hozzá tartozó kísérőkötettel és egy üveg, a Grand Tokaj Zrt. által felajánlott, erre az alkalomra készített hatputtonyos tokaji aszúval együtt névre szóló réztáblával ellátott, lakkozott, bársonnyal bélelt fadobozba került. A két kötethez tartozik egy **hangoskönyv**, amelyen Szabó Sipos Barnabás színművész tolmácsolásában magyarul hangzik el a *Budai krónika* tartalma. Így válik egységgé a bor- és a könyvkultúra, az íz, az illat és a hang, vagyis a szellemi, a lelki és a kulináris táplálék egy reprezentatív ajándék formájában.

[15]A nemzeti könyvtár büszke arra, hogy az általa újonnan kiadott *Budai krónika* díszmásolata április végén, őszentsége Ferenc pápa budapesti látogatásakor helyet kaphatott a hivatalos pápai ajándékok sorában. A szentatya részére készült példány **[16]** különleges kézi kötéssel, aranyozott rézveretekkel és cabochon (gömbölyített előlapú) krizopráz kövekkel díszített, aranyozott fehér bőrkötéses díszmásolat, amelyhez latin, magyar és angol nyelvű kísérőkötet társult.

A díszkiadás megrendelhető **[17]az OSZK kiadványtárától.**

[18]

[19]

[20]

[21]

További képek a rendezvényről [22]

[13]Kapcsolódó tartalmaink:

Bővebben a *Budai krónikáról* [6]

Borsa Gedeon: Andreas Hess [23]

Az első magyar könyv [24]

Az Országos Széchényi Könyvtár ajándéka Ferenc pápának [16]
2023/05/27 - 23:47

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/budai-kronika-hasonmas-kiadasa-konyvbemutato

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/Budai-kronika_bemutato_23-05-27_nyito.jpg
[2] https://oszk.hu/sites/default/files/Budai-kronika_bemutato_23-05-27_RozsaDavid.jpg
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/Budai-kronika_bemutato_23-05-27_SzolasPeter.jpg
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/Budai-kronika_bemutato_23-05-27_SzaboSiposBarnabas.jpg
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/Budai-kronika_bemutato_23-05-27_FarkasGaborFarkas.jpg
[6] https://chronica.oszk.hu/
[7] https://chronica.oszk.hu/peldanyok/
[8] https://oszkdk.oszk.hu/DRJ/2597
[9] https://nektar.oszk.hu/hu/manifestation/1595375
[10] https://nektar.oszk.hu/hu/manifestation/1347658
[11] https://oszk.hu/sites/default/files/Budai-kronika-4.jpg
[12] https://oszk.hu/sites/default/files/Budai-kronika-5.jpg
[13] https://www.oszk.hu/hirek/elorendelheto-budai-kronika-csucsminosegu-facsimile-kiadasa
[14] https://oszk.hu/sites/default/files/Budai-kronika_facsimile_1.jpg
[15] https://oszk.hu/sites/default/files/Papai-ajandek_BudaiKronika_23-04-28_3.jpg
[16] https://www.oszk.hu/hirek/az-orszagos-szechenyi-konyvtar-ajandeka-ferenc-papanak
[17] https://chronica.oszk.hu/megrendeles/

[18] https://oszk.hu/sites/default/files/Budai-kronika_bemutato_23-05-27_eloadas.jpg
[19] https://oszk.hu/sites/default/files/Budai-kronika_bemutato_23-05-27_kozonseg3.jpg
[20] https://oszk.hu/sites/default/files/Budai-kronika_bemutato_23-05-27_kozonseg2.jpg
[21] https://oszk.hu/sites/default/files/Budai-kronika_bemutato_23-05-27_kozonseg.jpg
[22] https://www.facebook.com/photo/?fbid=656285749872668&set=pcb.656285933205983
[23] https://mek.oszk.hu/24600/24643/24643.pdf#page=6
[24] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2020/05/31/az_elso_magyar_konyv
[25] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[26] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon